

Hur ska vi nå fram till barn som blir slagna hemma och hur ska vi få de vuxna att sluta slå?

För de flesta föräldrar som är uppvuxen i Sverige är det en självklarhet att inte slå barn, det har varit olagligt att aga barn sedan 1979, men eftersom en lag bara innebär att något är skrivet någonstans och inte att alla vuxna blivit fysiskt oförmögna att slå barn, så finns det naturligtvis fortfarande barn som är väldigt utlämnade till vuxna som verkar ha glömt att barn också är människor med känslor, behov, önskningar och så vidare.

Enligt Rädda Barnen så har 10 % av barnen i Sverige upplevt våld i hemmet, men den siffran är bara en ungefärlig uppskattning för vi vet faktiskt inte vad som händer innanför väggarna hos varenda barnfamilj. Dessutom så är det (precis som inom vissa andra områden som det står om i lagar och förordningar) stora skillnader mellan de resurser som kommuner lägger på att upptäcka och hjälpa de barn som är utsatta, det gäller så att säga att bo på rätt plats... Och finns det tid och plats för att bygga upp den trygga relation som behövs så kan det ändå vara så svårt för vuxna i skolan, barnomsorg eller socialtjänst att upptäcka hur just det här barnet kommunicerar ut att något är fel, för barnets signaler kanske inte alls ser ut som den vuxne förväntar sig. Människor är inte tankeläsare och var och en av oss har blivit präglade genom vår egen uppväxt, kunskap, erfarenhet etc. som gör att vi skapar oss en bild av hur det är "normalt" att bete sig och det påverkar oss vuxna som ska tolka barns beteende eftersom signalerna kan vara så otroligt olika; vissa blir utåtagerande aggressiva och rastlösa medan andra barn kanske blir näst intill osynliga och har uppfunnit ett alldeles eget självskadebeteende. Ofta så ser de vuxna bara barnets beteende som ett problem som ska rättas till så fort som möjligt, medan orsaken till att barnet mår dåligt finns kvar som en tickande bomb.

Socialstyrelsen vill att det ska bli en förändring och har gett direktiv till dem som möter barn i sin yrkesroll i till exempel inom psykiatri eller sjukvården att börja ställa frågor till barn om det förekommer våld i hemmet. Men när barn blir utsatta för våld så behöver det inte innebära att föräldern slår, det finns många sätt att göra barn illa på som inte innebär någon fysisk kontakt och ju mer abstrakt våldet blir, desto svårare är det för människor att berätta för någon utomstående. Jag tror inte alls att det är så lätt att hitta en lösning genom att bara ställa de rätta frågorna och -vips- börjar barnet berätta, för om barnet kunde sätta ord på det som händer så hade han/hon förmodligen redan gjort det och det destruktiva beteendet hade inte behövts.

Barnet blir också präglad av sin hemmiljö och har lärt sig hur det är normalt för vuxna att bete sig mot varann och mot barn, våld är helt enkelt en del av vardagen. När barnet så småningom upptäcker att det finns andra sätt att umgås inom familjer, så fylls barnet oftast till brädden av skam och skuld, det är svåra känslor att bära omkring på och är också ett stort hinder för att kunna berätta för någon utomstående.

Vad är det som gör att vuxna slår barn? Vi som är uppvuxna enligt de normer som finns här i Sverige behöver vara medvetna om att det bara är 50 av världens 165 länder som har en lag som förbjuder våld mot barn, det betyder att 80 % av världens barn växer upp i länder där det är normalt att uppfostra sina bångstyriga barn med slag, det står ju till och med i Bibeln att "*alla som jag älskar, dem tuktar och agar jag*" (Uppenbarelseboken 3:19). Förra veckan ställdes jag inför dilemmat att förklara varför vi har lag mot aga i Sverige för en mamma som berättade att i hennes hemland är det naturligt att olydiga barn får örfilar eller smisk, hon sa att alla uppfostrades så här och tyckte att "*det hade ingen tagit skada av*". Jag hoppas att hon kunde förstå och ta till sig när jag berättade om mitt sätt att vara förälder på och att vi vuxna kan vägleda barn utan att ta till våld. Men kan jag verkligen

hoppas på att hon ändrar sitt synsätt efter ett enda samtal när både du och jag vet att det finns ganska gott om föräldrar i Sverige som struntar i lagar och inte kan se sina barns behov, för annars skulle inte familjehemsvården behöva finnas, eller hur?

Hur ska vi göra då för att hitta de barn som utsätts för våld i hemmet och hjälpa dem? Vi har kommit långt med vår lagstiftning; Sverige var det första landet i världen som stiftade en lag som var emot aga av barn. Inom familjehemsvården används begrepp som till exempel "barns behov i centrum", det ses till "barnets bästa" och barnkonventionen blir lag i januari 2018 så "på pappret" ser det bra ut. Nu gäller det bara att alla kommuner får de resurser som behövs och att de används för att ta barns rättigheter på allvar.

Eva-Lena Edholm f.d familjehemsmamma och numera föreläsare.

Min hemsida: www.evalenaedholm.se

Sök på mitt namn och följ mig på Facebook, Instagram, Twitter eller LinkedIn.